

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 16.06.2025
Sayı: 121

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engelli bireylerimizin yaşamakta oldukları sorunlara kalıcı çözümler üretmek ve toplumsal beklentilere karşılık vermek amacıyla hazırladığımız “Engelliler Bakanlığı’nın Kurulmasına Yönelik Kanun Teklifi”, gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.30/05/2025

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İnsan Haklarını İnceleme , Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 18-6-2025	Esas No:2/3166

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
17 Haziran 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
17 Haziran 2025
No : 1645933

GENEL GEREKÇE

ENGELLİLER BAKANLIĞI: TOPLUMSAL ADALETİN GECİKMİŞ BORCU

Türkiye’de milyonlarca engelli Vatandaşımız, her gün görünmez engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu engeller ne yalnızca fizikseldir ne de yalnızca mimaridedir. Bu engeller, sistemin kendisindedir.

Kamu hizmetlerinden eğitime, istihdamdan sosyal hayata kadar her alanda engelli bireyler, eşit Vatandaşlık hakkından mahrum bırakılmaktadır. Bu durum bir kader değil, ihmalin, görmezden gelmenin ve politik irade eksikliğinin sonucudur. Artık bu ihmale son vermenin zamanı gelmiştir. Türkiye’de ivedilikle Engelliler Bakanlığı kurulmalıdır.

ENGELLİLERİN SORUNU, TEK BİR MASANIN SORUMLULUĞUNA BIRAKILAMAZ

Bugün engellilerin meseleleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı çatısı altında, çoğu zaman başka öncelikler arasında kaybolmaktadır.

Oysa engellilik, sadece bir sosyal hizmet meselesi değildir. Aynı zamanda bir eğitim meselesidir, bir sağlık meselesidir, bir kentsel planlama meselesidir, bir istihdam meselesidir, bir insan hakları meselesidir.

Bu kadar çok boyutlu bir sorunu tek bir genel müdürlükle çözmeye çalışmak, okyanusu kaşıkla boşaltmaya çalışmaktan farksızdır.

Her gün kaldırımlarda ilerleyemeyen tekerlekli sandalyeler, işaret dili bilmeyen kamu görevlileri, erişilemeyen okullar, işe alınmayan engelliler... Bunların her biri bize şunu haykırmaktadır: Mevcut sistem, engellilerin ihtiyaçlarına yanıt verememektedir.

SAYILAR HER ŞEYİ SÖYLÜYOR

Türkiye’de 10 milyonu aşkın engelli Vatandaşımız bulunmaktadır.

Bu, neredeyse her 8 kişiden 1’inin engelli olduğu anlamına gelir. Aileleriyle birlikte düşündüğümüzde, nüfusun yaklaşık üçte biri doğrudan engellilikten etkilenmektedir. Bu kadar büyük bir kesimi ilgilendiren bir alanın, hâlâ bir bakanlık düzeyinde temsil edilmemesi, Devletin kapsayıcılığına gölge düşürmektedir.

ENGELLİLER BAKANLIĞI NE SAĞLAR?

Politika Üretiminde Etkinlik: Engellilerin karşılaştığı sorunlara özel, bütüncül politikalar geliştirilmesini sağlar. Her kurumun değil, bu alana odaklanmış bir bakanlığın koordinasyonu ile kalıcı çözümler üretilebilir.

Yasal Takip ve Denetim: Mevzuatta var olan birçok hak, uygulamada karşılık bulamamaktadır. Bakanlık, bu hakların gerçek anlamda hayata geçirilmesini denetleyecek, ihlallerin önüne geçecektir.

Kaynak Tahsisi ve Bütçe: Engelli Vatandaşlar için ayrılan kaynaklar çoğu zaman yetersiz kalmakta ya da dağınık şekilde kullanılmaktadır. Bağımsız bir bakanlık, kaynakların doğrudan ve verimli kullanılmasını sağlayacaktır.

Temsiliyetin Güçlenmesi: Engelliler kendi sorunlarını kendi sözleriyle ifade edebilecek, karar alma mekanizmalarında yer alabileceklerdir. Engelli bireylerin bakanlıkta doğrudan görev alması bu temsilin en somut adımı olacaktır.

Ayrıca; bugün engelli bireylerimiz, kamu hizmetlerine ulaşmak için çok sayıda farklı bakanlığın kapısını çalmak zorunda kalmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan Millî Eğitim Bakanlığı'na, Sağlık Bakanlığı'ndan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na, hatta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na kadar uzanan geniş bir yelpazede, birçok kurumun sorumluluğuna dağılmış hizmetlerle karşı karşıyayız.

Ancak bu dağınık yapı, çözüm üretmekten çok yeni sorunlar doğurmaktadır. Kurumlar arası koordinasyon eksikliği, yetki belirsizlikleri, kaynakların etkisiz kullanımı ve ağır işleyen bürokrasi nedeniyle engelli bireyler en temel haklarına bile çoğu zaman zamanında ulaşamamaktadır. Her kurum bir ucundan tutarken, ortada kalan yine engelli yurttaşlarımız olmaktadır.

Bu noktada yapılması gereken artık nettir: Engellilere dair tüm hizmetleri, politikaları ve uygulamaları tek bir çatı altında toplayacak bağımsız ve güçlü bir Engelliler Bakanlığı kurulmalıdır. Bu yeni yapıyla birlikte hem planlama süreçleri sadeleşecek hem de uygulamada etkinlik ve hız sağlanacaktır. Sorunlar daha bütüncül bir bakış açısıyla ele alınacak, parçalı çözümler yerine kalıcı politikalar geliştirilecektir.

BU BİR LÜTUF DEĞİL, DEVLETİN GÖREVIDİR

Engellilere sağlanan hizmetler bir “iyilik” değil, bir lütuf hiç değil, doğrudan anayasal bir yükümlülüktür. Anayasamızın 10. ve 61. maddeleri, engelli bireylerin haklarının korunmasını açıkça Devlete emretmektedir. Bu emir, yalnızca sembolik değil, kurumsal bir karşılık bulmalıdır.

Bugün, engelli bir bireyin eğitim alabilmesi için ailesinin mücadele etmesi gerekiyorsa; bir iş başvurusunda bulunurken “engelli” kutucuğunu işaretlediğinde eleniyorsa; kamusal alanlarda var olabilmek için özel çaba harcıyorsa; bu devletin eksikliğidir, bu sistemin adaletsizliğidir.

GEÇ KALDIK, DAHA FAZLA BEKLEYEMEYİZ

Dünyada birçok Ülke, engelliler için ayrı bakanlıklar kurarak bu alanda ciddi ilerlemeler kaydetmiştir. Kanada’da, Avustralya’da, Güney Kore’de engelli hakları bakanlık düzeyinde temsil edilmektedir. Türkiye ise bu konuda halen geridedir. Oysa biz, engellilere duyarlılığıyla gurur duyan bir Milletiz. Bu duyarlılığı artık sistemleştirmek zorundayız.

SONUÇ: VİCDANIN BAKANLIĞI OLSUN

Engelliler Bakanlığı, sadece bir idari reform değildir; bu, vicdanın, eşitliğin ve sosyal adaletin hayata geçirilmesidir. Türkiye Cumhuriyeti, hiçbir ferdini geride bırakmamalıdır. Her bireyin eşit Vatandaşlık hakkını kullanabildiği bir Türkiye için, engellilerin sesi artık bir genel müdürlükten değil, doğrudan Bakanlar Kurulu'ndan duyulmalıdır.

Engelliler Bakanlığı bir ihtiyaç değil, bir zorunluluktur. Daha fazla beklemek, daha fazla adaletsizliktir.

Bir Ülkenin uygarlık seviyesi, en zayıfına gösterdiği saygıyla ölçülür.

ENGELLİLER BAKANLIĞI KURULMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, engelli bireylerin haklarının korunması ve geliştirilmesi, kamu hizmetlerinden ayırım gözetilmeksizin yararlanabilmeleri ile sosyal, ekonomik, kültürel ve hukuki alanlarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması doğrultusunda Engelliler Bakanlığının kurulması, bu bakanlığın görev ve sorumlulukları ile teşkilat yapısının düzenlenmesidir.

Dayanak

Madde 2 - Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. ve 61. maddeleri ile Sosyal Devlet ilkesi doğrultusunda hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 - Bu Kanunda geçen:

- a) Bakanlık: Engelliler Bakanlığını,
- b) Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yetilerindeki çeşitli engeller nedeniyle toplumsal yaşama tam ve etkin katılımı güçlük yaşayan bireyleri,
- c) Engellilik Temelli Ayrımcılık: Doğrudan veya dolaylı ayrımcılığı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Engelliler Bakanlığının Kuruluşu ve Görevleri

Bakanlığın Kuruluşu

Madde 4 - Engelliler Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulmuş olup, engelli bireylerin her türlü hizmet ve haklarını takip etmekle yükümlüdür.

Bakanlığın Görevleri

Madde 5 - Bakanlık, aşağıdaki görevleri yerine getirir:

- a) Engellilere yönelik sosyal politikaları oluşturmak ve uygulanmasını sağlamak,
- b) Engelli bireylerin gelişimini desteklemek, istihdam olanaklarını artırmak,
- c) Engelli bireylerin hukuki haklarını korumak,
- d) Engellilere yönelik erişilebilirlik standartlarını belirlemek ve denetlemek,
- e) Engellilerin sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılımını artırıcı politikalar geliştirmek,
- f) Kamu ve özel sektörde engelli bireylerin istihdam edilmesini teşvik edici önlemler almak,
- g) Engelli bireylerin sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak ve geliştirmek,
- h) Engellilere yönelik yasal düzenlemeleri takip etmek ve gerekli mevzuat değişikliklerini hazırlamak,
- i) Engellilere yönelik teknolojik destek ve dijital çözümler geliştirmek,
- j) Engellilerle ilgili uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını takip etmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bakanlık Teşkilat Yapısı

Merkez Teşkilatı

Madde 6 - Bakanlık merkez teşkilatı; Bakan, Bakan Yardımcıları, Genel Müdürlükler ve bağlı dairelerden oluşur.

Bakanlık bünyesinde aşağıdaki genel müdürlükler kurulur:

- a) Engelli Hakları ve Hukuki Destek Genel Müdürlüğü
- b) Engelliler İçin Eğitim ve İstihdam Genel Müdürlüğü
- c) Engelli Sosyal Hizmetler ve Bakım Genel Müdürlüğü
- d) Erişilebilirlik ve Ulaşım Standartları Genel Müdürlüğü
- e) Engelli Kültürel ve Sportif Faaliyetler Genel Müdürlüğü

Taşra Teşkilatı

Madde 7 - Bakanlık, her ilde ve büyük ilçelerde Engelliler İl Müdürlükleri kurarak yerel düzeyde hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mali Hükümler ve Personel

Bütçe

Madde 8 - Engelliler Bakanlığının bütçesi, merkezi yönetim bütçesinden tahsis edilir. Ayrıca, Avrupa Birliği fonları, uluslararası hibeler ve bağışlardan yararlanabilir.

Personel

Madde 9 - Bakanlıkta görev yapacak personel, ilgili kamu personel mevzuatına tabidir. Engellilerin istihdamına öncelik verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Mevcut Kurumların Devri

Madde 10 - Engelli bireylere yönelik hizmet veren mevcut kamu kurumları ve ilgili birimler, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren Engelliler Bakanlığına bağlanır.

Yürürlük

Madde 11 — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.